

REVIZE ZRANITELNÝCH OBLASTÍ PODLE SMĚRNICE 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním způsobeném dusičnany ze zemědělských zdrojů – daří se zmenšovat jejich rozsah?

Anna Hrabánková
Josef V. Datel

Problémy ochrany podzemných vôd

Vízia „nulového znečisťovania vôd“

VÚVH Bratislava, 1.12.2023

**PRÁVNÍ PŘEDPIS EU:
NITRÁTOVÁ SMĚRNICE RADY 91/676/EHS o ochraně vod před
znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů**

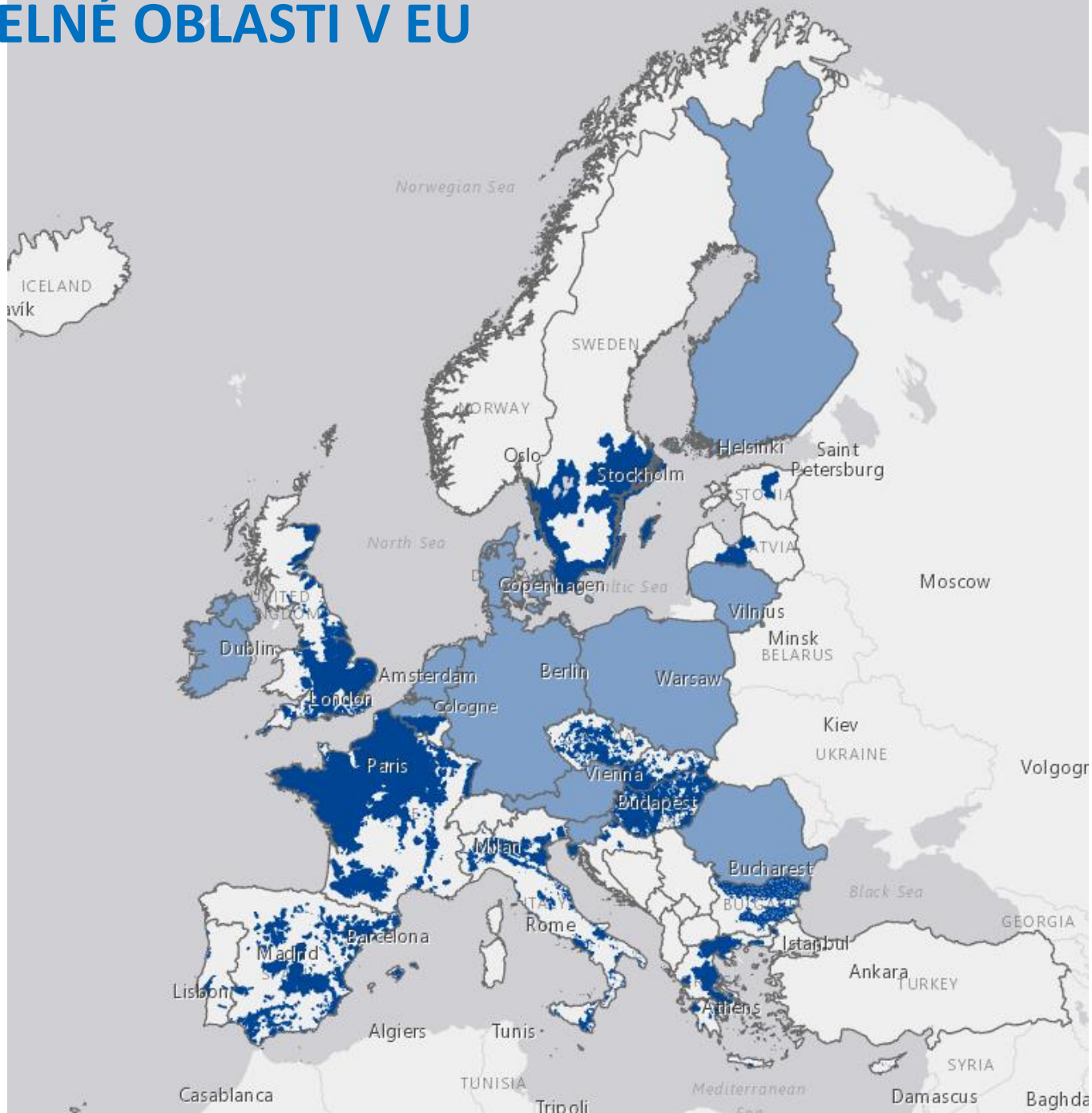
IMPLEMENTACE SMĚRNICE V ČR:

- **§ 33 vodního zákona 254/2001 Sb.**
- **2003 – VYMEZENÍ ZRANITELNÝCH OBLASTÍ**
- **2007 – 1. REVIZE ZRANITELNÝCH OBLASTÍ (DLE NV č.103/2003 Sb.)**
- **2011 – 2.REVIZE ZRANITELNÝCH OBLASTÍ (DLE NV č.103/2003 Sb.)**
- **2015 – 3. REVIZE ZOD (DLE NV č.262/2012 Sb.)**
- **2019 – 4. REVIZE ZOD (DLE NV č.262/2012 Sb.)**
- **2023 – 5. REVIZE ZOD (DLE NV č.262/2012 Sb.)**

POŽADAVKY NITRÁTOVÉ SMĚRNICE

- Stanovit znečištěné a ohrožené vody, vytvořit monitoring jakosti povrchových a podzemních vod a monitoring účinnosti akčního programu
- Vymezit zranitelné oblasti – na základě monitoringu jakosti, posouzení eutrofizace
- Stanovit zásady správné zemědělské praxe – obecná pravidla, jak hospodařit, aby nedocházelo k nadměrnému zatěžování veškerých vod dusičnany
- Sestavit a zavést akční program – povinné způsoby hospodaření ve zranitelných oblastech (limity hnojení, skladování hnojiv, zákaz aplikace v zimě...)

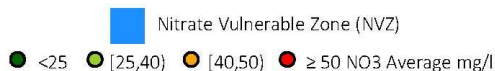
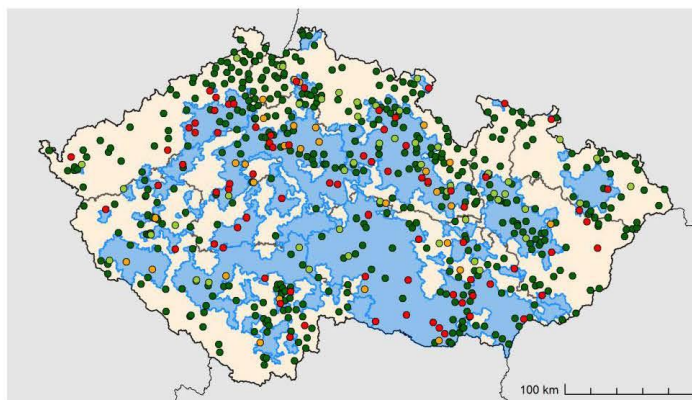
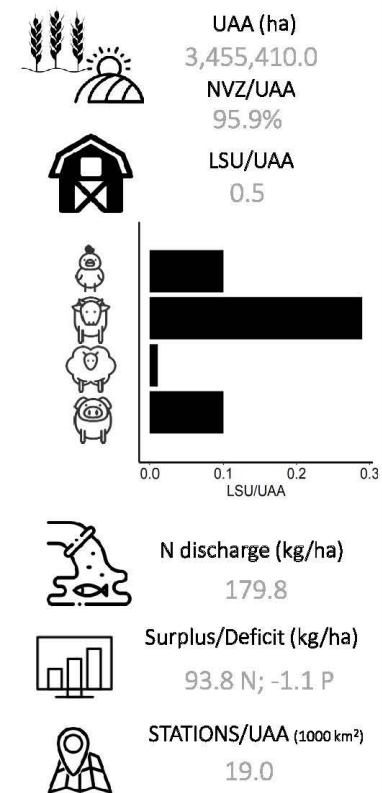
ZRANITELNÉ OBLASTI V EU

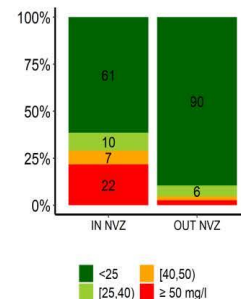
Nitrates Directive Reporting 7: Groundwater

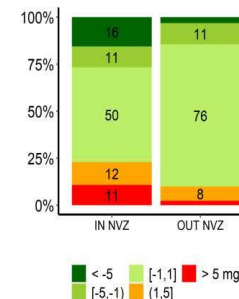
CZECH REPUBLIC - CZ

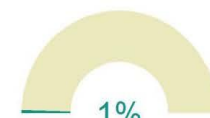
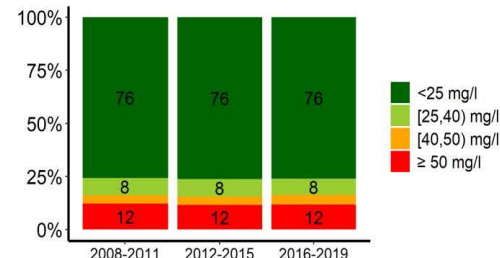
Distribution of monitoring points according to:
NO₃ Average
 (IN=314;OUT=343)

NO₃ Trends
 (IN=314;OUT=343)

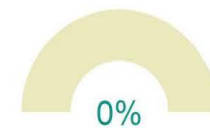
Distribution of monitoring points by reporting period (RP)

Removed stations

Stations with NO₃ ≥ 50 mg/l both in RP6 and RP7

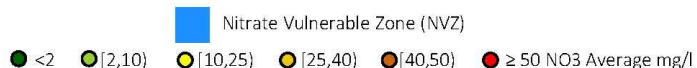
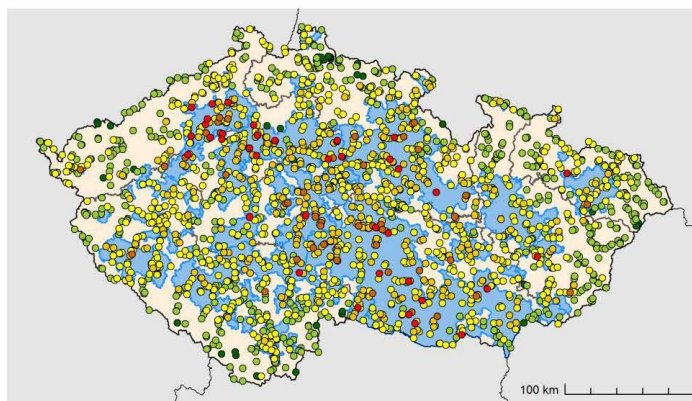
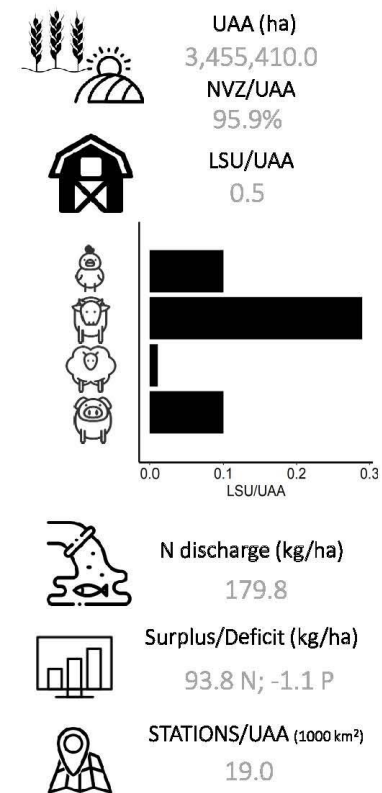

Stations without trends

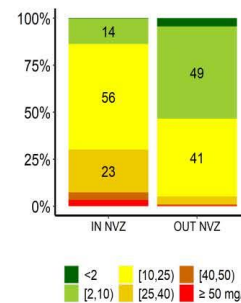
Nitrates Directive Reporting 7: Surface Water

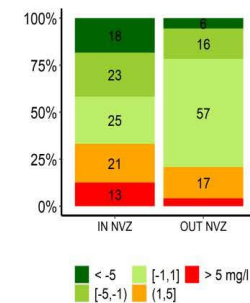
CZECH REPUBLIC - CZ

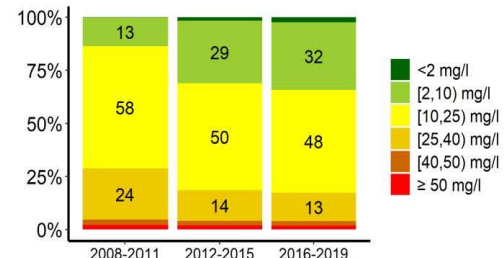
Distribution of monitoring points according to:
NO₃ Average
 (IN=1,012; OUT=1,074)

NO₃ Trends
 (IN=889; OUT=907)

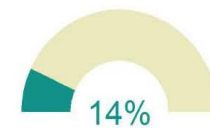
Distribution of monitoring points by reporting period (RP)

Removed stations

Stations with NO₃ ≥ 50 mg/l both in RP6 and RP7

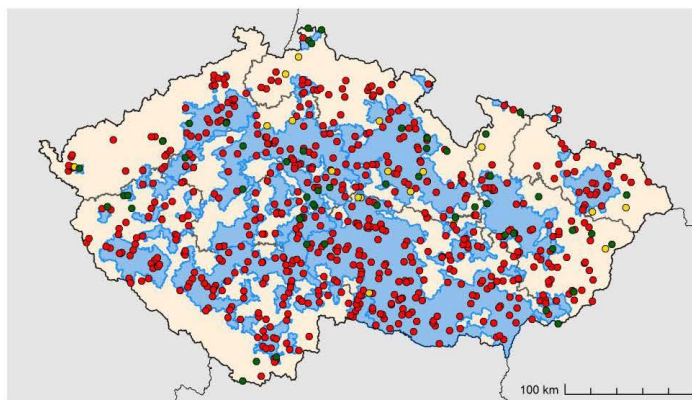
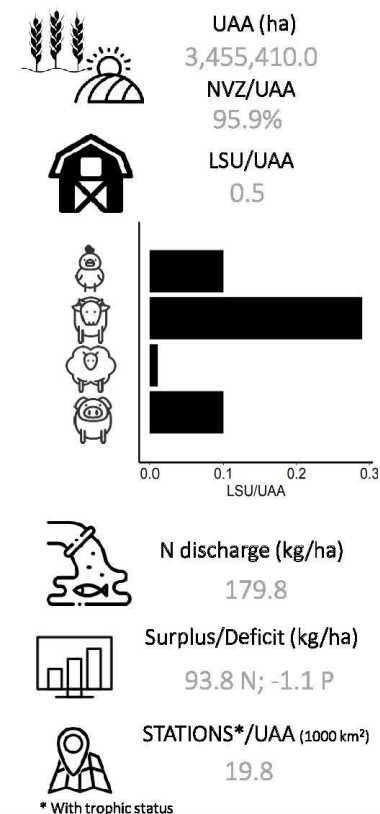

Stations without trends

Nitrates Directive Reporting 7: Trophic Status

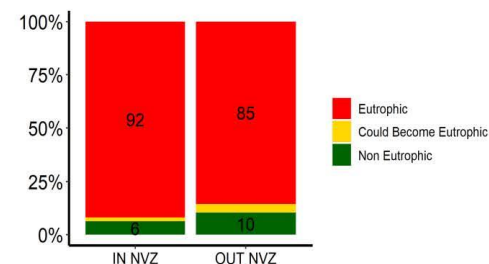

CZECH REPUBLIC - CZ

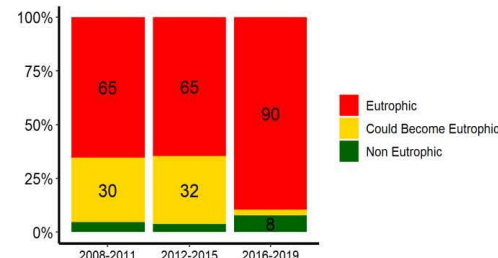

■ Nitrate Vulnerable Zone (NVZ)
● Eutrophic   ● Could Become Eutrophic   ● Non Eutrophic

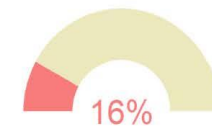
Distribution of monitoring points according to Trophic Status (IN=442;OUT=241)

Distribution of monitoring points by reporting period (RP)

% calculated over all the stations

Eutrophic stations with NO₃ ≤ 10 mg/l

Eutrophic stations with NO₃ ≥ 10 mg/l

Stations with NO₃ ≥ 50 mg/l both in RP6 and RP7 and Eutrophic Status

5. REVIZE ZRANITELNÝCH OBLASTÍ

- Data z monitoringu povrchových vod podniků Povodí, s.p.: údaje z 2 319 profilů, 2014 - 2021
- Data z monitoringu podzemních vod ČHMÚ ve vrtech a pramenech (údaje ze 740 objektů), 2014 - 2021
- Data o jakosti vod – odběry podle vyhlášky č.428/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích (177 odběrů povrchových vod a 4 185 odběrů podzemních vod), 2014-2021
- DIBAVOD – databáze vodohospodářských dat (VÚV TGM, v.v.i.).
- Kategorizace útvarů podzemních vod z hlediska vlastnosti hydrogeologické struktury (VÚV TGM, v.v.i.)
- Corine Land Cover 2018 (MŽP)
- Vrstva katastrálních území (verze 2023, ČÚZK)

HLAVNÍ KRITÉRIA PRO REVIZE (VYŘAZENÍ, NOVÉ OBLASTI)

Zrušení stávajících oblastí:

- Koncentrace dusičnanů trvale pod 25 mg/l, klesající trend v hodnoceném období

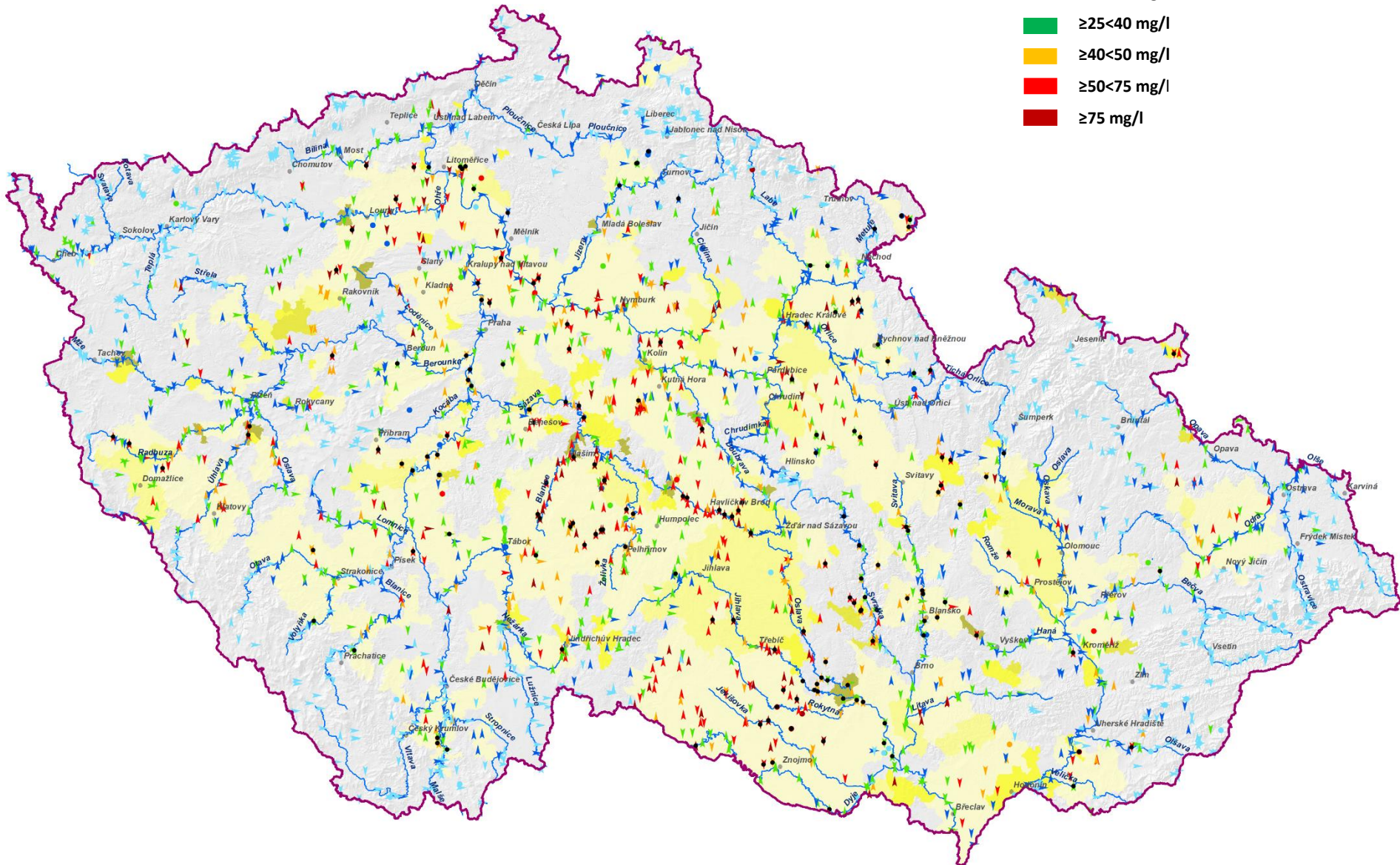
Vymezení nových oblastí:

- Koncentrace dusičnanů v podzemních nebo povrchových vodách nad 50 mg/l
- Koncentrace nad 40 mg/l a stoupající trend
- Eutrofizace (horší než dobrý stav podle koncentrací celkového fosforu)
- Zemědělské hospodaření

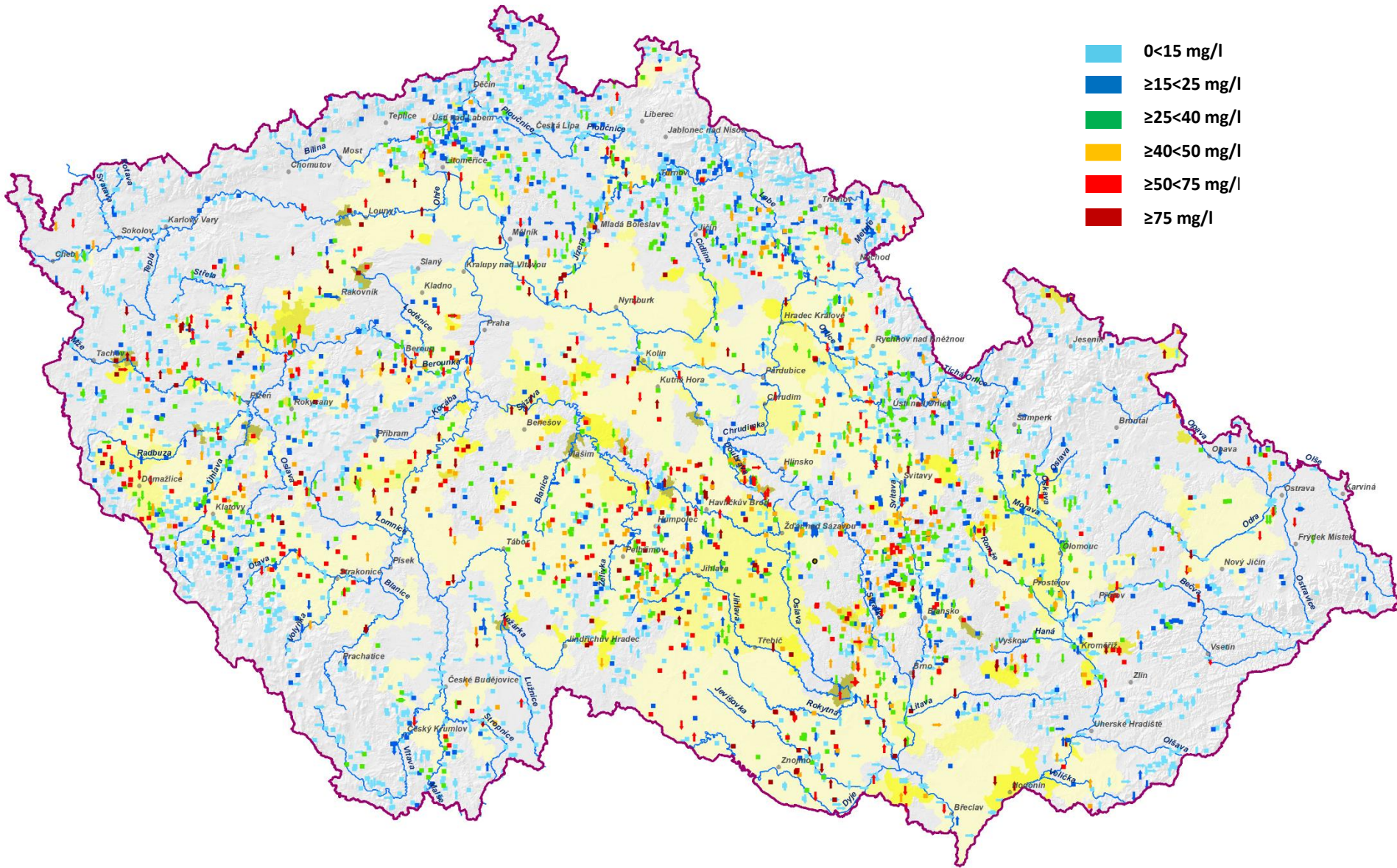
Potenciální zranitelné oblasti

Splňují výše uvedené podmínky, ale je třeba prověřit původ znečištění (navrženo k prozkoumání 26 monitorovacích míst)

MONITORING POVRCHOVÝCH VOD

MONITORING PODZEMNÍCH VOD

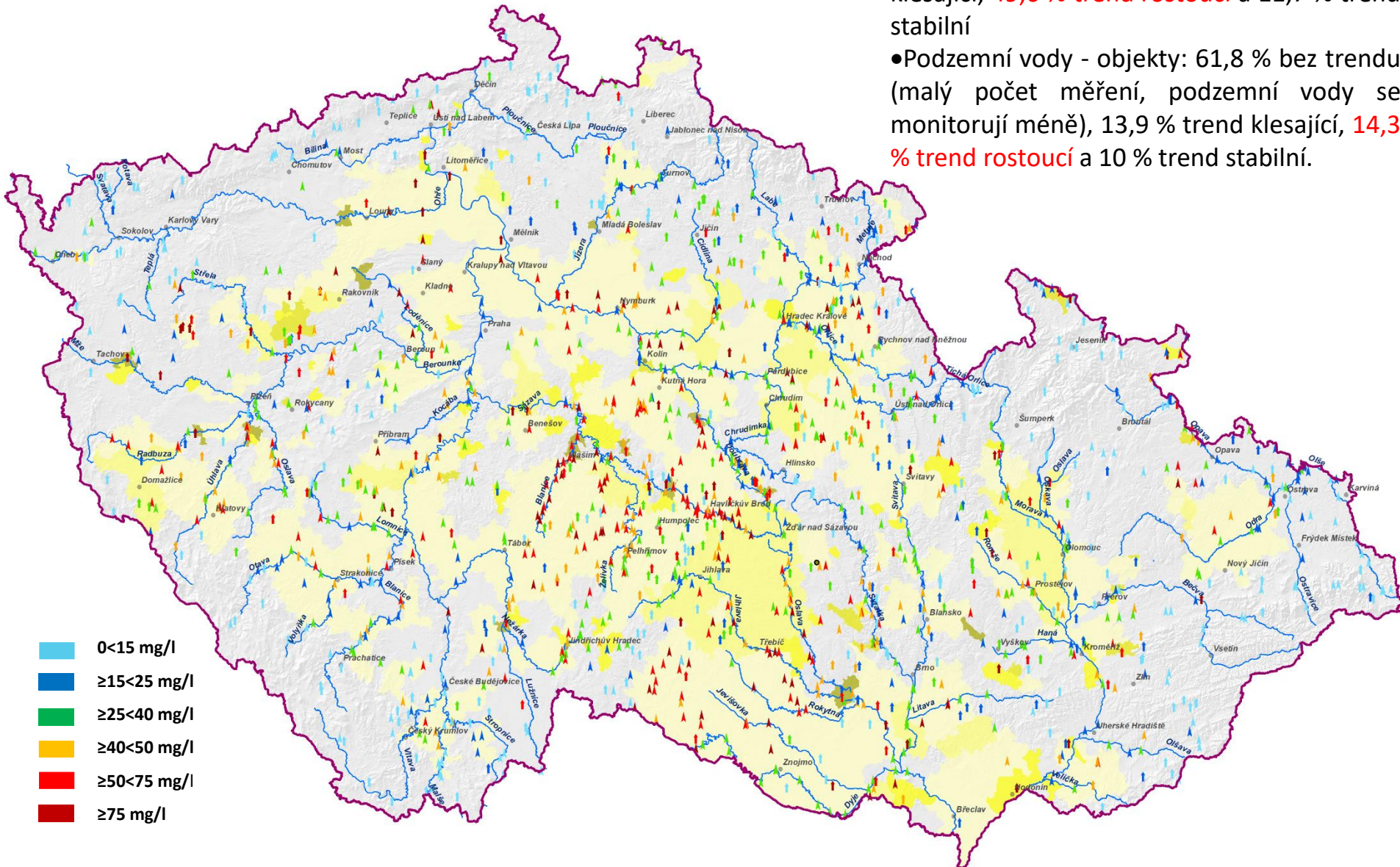
MONITORING

ROSTOUCÍ TRENDY (POV,PZV)

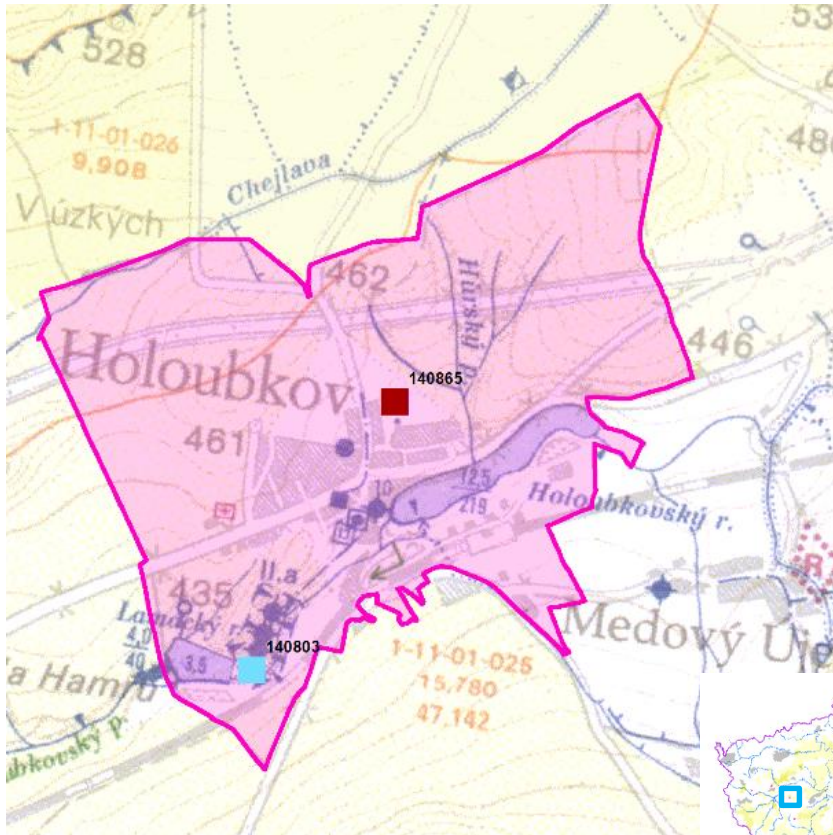
Analýza monitoringu v ZOD:

- Povrchové vody - profily: 1,3 % bez trendu (je zde malý počet měření), 37,4 % trend klesající, **49,6 % trend rostoucí** a 11,7 % trend stabilní

- Podzemní vody - objekty: 61,8 % bez trendu (malý počet měření, podzemní vody se monitorují méně), 13,9 % trend klesající, **14,3 % trend rostoucí** a 10 % trend stabilní.

Oblast 7 – povodí Hůrského potoka, pravostranného přítoku Holoubkovského potoka

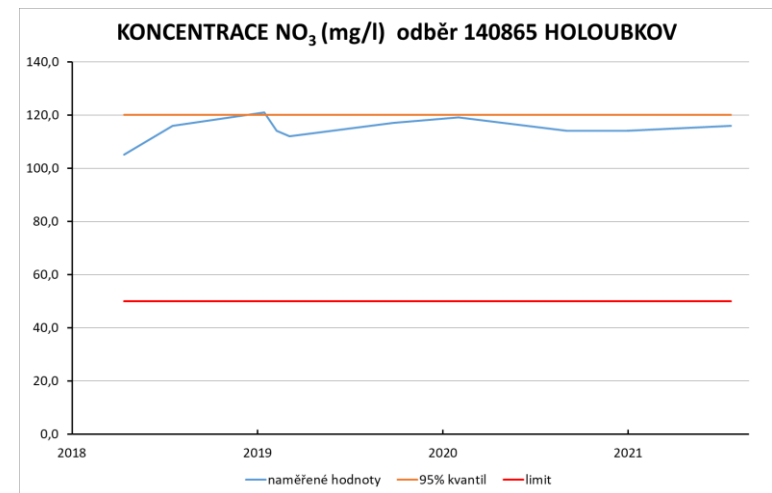

Oblast 7 navržena pro ochranu:
podzemních vod

Důvody pro vymezení zranitelné oblasti:

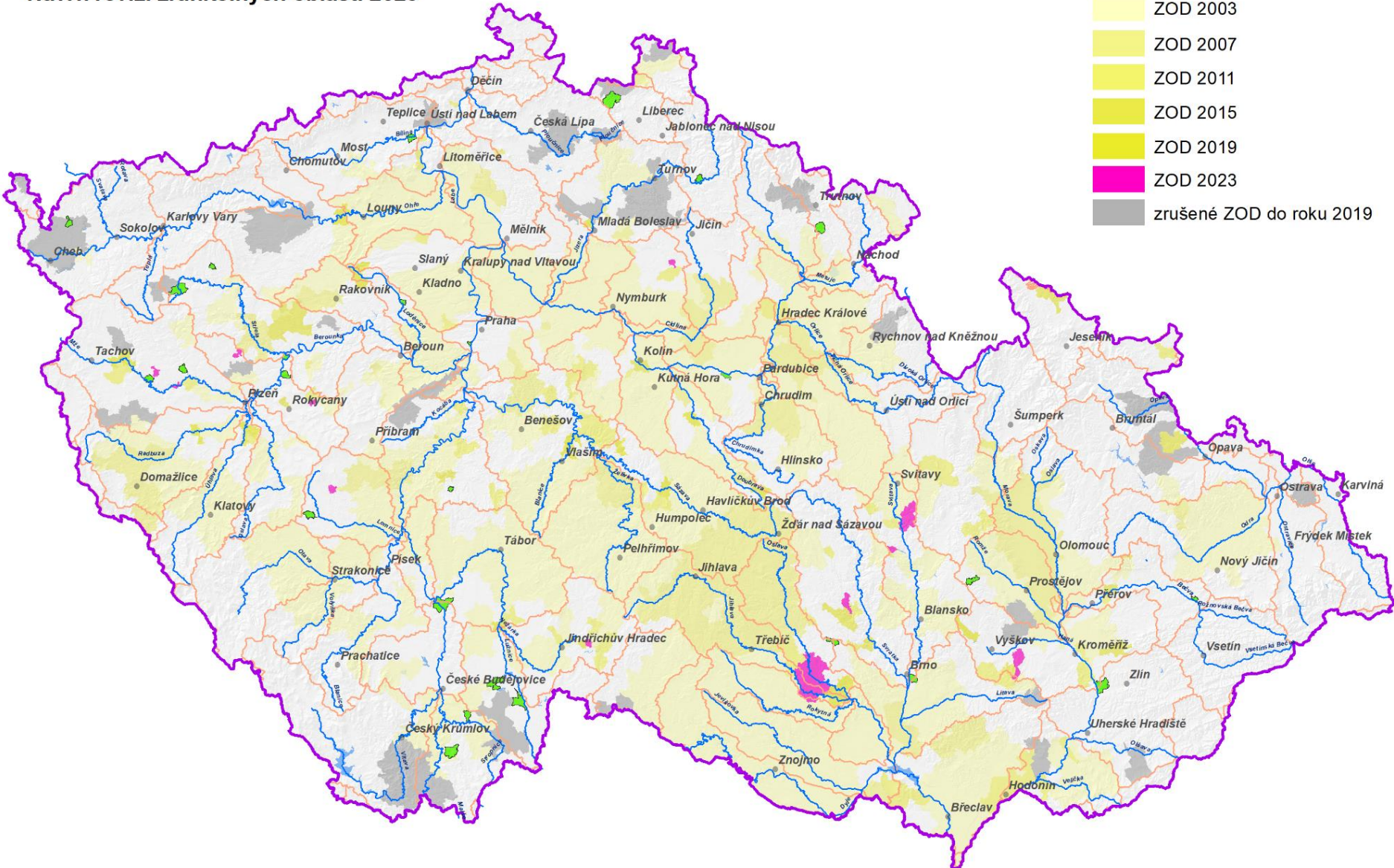
Oblast rozšiřuje již vymezené zranitelné oblasti z roku 2003 a 2011. Důvodem jsou extrémně vysoké koncentrace dusičnanů v novém vrtu (odběr 140865) určeném pro zásobování pitnou vodou obce Příkosice.

Nová oblast zahrnuje 1 katastrální území
Holoubkov

Návrh revizí zranitelných oblastí 2023

- hydrologické povodí 3. řádu
- potenciální ZOD 2023
- ZOD 2003
- ZOD 2007
- ZOD 2011
- ZOD 2015
- ZOD 2019
- ZOD 2023
- zrušené ZOD do roku 2019

TABULKA VYMEZENÍ ZOD

	Vymezení v roce 2003	1.revize vymezení v roce 2007	2.revize vymezení v roce 2011	3.revize vymezení v roce 2015	4.revize vymezení v roce 2019	5.revize vymezení v roce 2023
Podíl plochy zranitelných oblastí v ploše ČR (v %)	36,7	39,9	41,6	41,9	42,0	42,36
Podíl zemědělské půdy *) ve zranitelných oblastech k celkové ploše zemědělské půdy v ČR (v %)	42,5	47,7	49,0	50,2	49,4	49,72
Podíl plochy zemědělské půdy *) z celkové plochy zranitelných oblastí (v %)	71,0	69,3	68,4	68,4	68,1	67,89
Podíl plochy orné půdy *) z celkové plochy zranitelných oblastí (v %)	57,0	58,0	54,9	53,9	53,2	53,12

PŘÍKLADY ZJIŠTĚNÍ NĚKTERÝCH MONITOROVACÍCH MÍST PODZEMNÍCH VOD

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

anna.hrabankova@vuv.cz
josef.datel@vuv.cz